

Verbraucherzentrale Südtirol
Centro Tutela Consumatori Utenti

Die Stimme der VerbraucherInnen
La voce dei consumatori

VZS-name

VZS-str

VZS-plz

VZS-tel

info@verbraucherzentrale.it

Telegram cunsumadëures lugio-agost 2013

Assiguraziuns sön la vita „dormientes“: terminns por la retüda indô davertes

I consumadus y les consumadësses po ti ortié dai 13 de jügn cína ai 13 de setember dl 2013 ala CONSAP les demandes de retüda dles assiguraziuns sön la vita che ademplësc chëstes condiziuns:

- 1. l'evënt che à sciöche conseguëenza le dërt de licuidaziun dl'assiguraziun (mort dla persona assigurada o tomanza dl'assiguraziun) é sozedü do le pröm de jenà dl 2006;
- 2. la prescriziun é stada dan i 31 de dezember dl 2009;
- 3. la sozieté d'assiguraziun à refodè da païé fora l'assiguraziun porvia de chësta prescriziun y à trasferì i scioldi sön le fonds por i "raporć contratuai dormiënć".

Les sozietês d'assiguraziun mëss contatè cína ai 30 de jügn les porsones atocades tres lëtra racomanada cun zetola de retüda. Te chëstes comunicaziuns él les indicaziuns por fà domanda de retüda y le formular aposte. Al mëss ince gnì lascè alsavëi che an mëss damanè les sozietês d'assiguraziun do na confermaziun sön le trasferimënt efetif dles somes sön le fonds. Les sozietês mëss dè fora le plü debota che ara va chësta confermaziun.

La plaia di moscheruns – insciö se stravardëise

Cuntra moscheruns öga sprays, gels o loziuns cun sostanzes dai prinzips atifs diethyltoluamid o icaridin. I öri eterics ne joa indere nia. Che che à alergies dess mëte averda.

Implü él gnü proè fora chisc mesi:

- i aparać eletrics cuntra i moscheruns lascia fora insetizig che danejëia i edli y les mucoses;
- i aparać da ultrasonns, che messess parè demez i moscheruns, n'à albü degöna faziun dai tesć;
- les tenores a lóm UV copa i inseć tres eletroshock, mo tira adalerch de plü i inseć d'öga co i moscheruns;
- che l'assunziun de preparać da vitamina B1 ais faziun cuntra i moscheruns é na liënda; y ince mangé ai o bëre alcol ne dëida nia;

- les “apps cuntra i moscheruns” messess tignì dalunc i moscheruns tres sonns a frequenza alta, mo ince chisc tesć ne ti à pa nia fat plü co n tan impresciun ai moscheruns.

Relevadus de gas: istalaziun nia obliënta!

Ti ultimi dis ti röiel adalerch tres de plü segnalaziuns ala ZC sön n'aziënda che venn relevadus de gas da ciasa a ciasa. **I oréssun ves recordè che aladô dla lege ne messëise nia istalè chësc aparat – vignun po fà sciöche al ô!** Y ajache ara nen va de vène da ciasa a ciasa po le consumadù se trà zoruch (dërt de s'la punsè sura) dal contrat stlüt jö te 10 dis de laûr dala sotescriziun, tres lëtra racomanada cun zetola de retüda (art. 64 dl Codesc dl Consum). L'aparat mëss te chësc caje gnì retü tla sënta dla dita y les spëises mëss gnì paiades dal consumadù instës.

Cracks finanziars y pordüdes pro i investimënć

Do le suzès dla plüra davagnada da n consumadù cuntra na banca locala por pordüdes pro investimënć Lehman Brothers, lascia la ZC alsavëi che al è n sorvissc de valutaziun nü y de pröma consulënsa legala sön les pordüdes da investimënć finanziars. Pian ia da messè y i proscimi mëisc sarà le prof. av. Massimo Cerniglia, legal dla assoziaziun nazionala por i consumadus “Federconsumatori” a desposiziun di sozi dla ZC n iade al mëis por valuté adöm i caji de retlamaziun y les possibilités d'aziun legala en relaziun a pordüdes da investimënć finanziars.

Prenotaziuns: tel. 0471 975597 (lö-jö 9-12 + 14-17 / vëndres 9-12) o info@verbraucherzentrale.it.

Strom de nöt: liënda dl sparagn rovada

ZCS: chëstes tarifes dl strom de nöt po a pora nia gnì tutes jö

Ara è gnüda ponsada sciöche n pröm vare devers na fornidöra de strom inteligënt, mo al vëgn tres n majer “bluff”. L'idea foss stada bona: les tarifes müda aladô dl'ora de consum por sostignì le sparagn energetich y n miù control dl consum energetich. L'idea de basa é scëmpla: da sëra y ti fins dl'edema consüma les families y les impreses demanco co ia por le dé y ia por l'edema. Por podëi otimisé le sfrutamënt dles zentrales eletriches, a na moda che so sorvissc sides miù marcé, venn i produturs de energia le strom a prisc plü basc ti témpe de “mëndra čiaria”, chël ô dì de nöt. Chisc prisc ess messü gnì dà inant ai tliénć finai, mo inscio ne n'éra nia stada.

Sce i tolun l'ejempl de n tliënt de Balsan cun n consum al ann de 2700 kWh (potënza 3 kW), che sposta so consum de nöt y di santus dal 66% al 80% (la cossa ne n'è pa nia tan scëmpla!), spo sparagnel 3,99 euro al ann. Che che é bun da sparagné le 90% di consums, sparagna indere 6,96 euro, cun na spëisa al ann (cun laprò les cutes) de 504,32 euro, impede 511,28 euro. Chëstes somes ne sostëgn dessigü nia l'adoranza de mascinns da lavè guant o da lavè jö de nöt o tartan le fin dl'edema.

ZCS: pro les cures dl dotur dai dënz désson dagnora damanè do na secunda minunga

Stravardesse dales trapolades

Tres de plü consumadus che va dal dotur di dënz damana do na secunda minunga denanco fà n tratamënt y/o n intervënt: chësc por garantì dantadöt la cura plü adatada dal punt de odüda terapeutich. Mo sambëgn à incé le cost n rode important, y datrai sozédel che l'oferta alternativa sides plü bun marcé.

Por garantì la mascima liberté de lîta y ne se lié nia massa adora ala próma oferta fata aconsiëia la ZC da ne sotescrì mai nia atira, mo da lì avisa döt le test – dantadöt les frases ajuntades jöinsom la plata al preventif o les tlausoles stampades a pice. O ćiamò damì: ponsede sura altamo na nöt, liede ćiamò n iade le documënt che s'é gnü dè dal mede y, sce i dubitëis, gnide a damanè do pro le sorvisc de consulënza dla ZC.

N consëi: Ara va dagnora da se trà zoruch da n contrat cun n dotur di dënz, sambëgn sce an paia i cosc che é gnüs a s'al dè ćina chël momënt.

65% de detrata dales cutes por laûrs de ressanamënt energetics!

La detrata dales cutes por laûrs de ressanamënt energetics é gnüda sbörlada ćina ai 31 de dezember dl 2013 y alzada dal 55% al 65%. L'aumënt vëgn apliché pian ia dai 6 de jägn dl 2013. Implü ne n'él nia plü conzedü, pian ia da chësta data, la detrata dales cutes por implanç geotermics y pumpes de ćialt. Por chësta sort de intervënc él preodü sostëgns tl "cunt termich".

Incé la detraziun dales cutes por i laûrs de ressanamënt y la manutenziun, dl 50% dl cost di laûrs faç, é gnüda sbürlada ćina ala fin dl 2013. Implü vara incé da detrà i cosc por i mobii, tl cheder de n intervënt de ressanamënt. Al podarà gnì detrat le 50% dl cost mascimal de 10.000 euro, chël ô dì che la detraziun é de alplü 5.000 euro.

De plü informaziuns é da ciafè chilò: www.verbraucherzentrale.it/bauen.

Trapolada online Auto-Prezzo.net

Metede averda: i consumadus dess lascè ester lëtres d'amonizjun dala Estonia

De merz de chësc ann s'à n valgûgn consumadus, che â chirì te internet n meso debann por la valutaziun de so auto de secunda man y che ê rovà sön na plata che ghirâ 59,50 euro por le sorvisc, adressè ala Zentrala di Consumadus Europeica (ZCE) da Balsan. Ségn ciafi lëtres d'amonizjun da n studio de n avocat tl'Estonia. Por se parè da na plüra désson paié 259,50 euro, insciö stal scrit tla lëtra. La Zentrala di Consumadus Europeica ti aconsiëia a düc i consumadus da ne tignì nia cunt dles manaciades dl „studio dl avocat“ y da ne reagì nia. Chësc caje mostra che la EU ne n'é nia ma por n marcé unitar por marçianzia y sorvisc, mo che incé les trapolades ne conësc degûgn confins.

De plü informaziuns é da ciafè chilò: www.euroconsumatori.org.

Tarifes dl scoacíamin plü altes

Les tarifes dl scoacíamin vägn adatades vigni trëi agn. I prisc é gnüs alzà mesanamënter dl 9% en confrunt al 2009, ater co por ci che reverda le control di föms de desciaria. Le prisc é gnu adatè al'adoranza reala (n'atra prozedöra da mosoré) y é de 38,97 euro (cun laprò le 10% IVA) por combustibl da gas y fluig. I combustibl solig (lëgn, pellets y i.i.) costa 48,85 euro. Implü pon šégn mudé scoacíamin canche an ô. Ćina al dedaincö è les prestaziuns di sorvisc dl scoacíamin dagnora sotmetüdes a n'IVA dl 21%. L'Agenzia dles Entrades à tut la dezijiun (cun la ressoluziun 15E) da apliché l'IVA dl 10% por les prestaziuns che reverda la revijiun periodica obliënta, le control dles emisciuns, sciöche ince i laûrs de netijia di implanç de scialdamënt (intervénç de manutenziun ordinara). Chësc vel ma por frabiches che an adora dantadöt sciöche abitaziun. Cosc' implü po gnì ajuntà por arjigné n azès temporann y sigü al ciamin.

Lims nüs por le fonin tl'EU

Dal 1. de messè dl 2013 vêlel chisc prisc masciami (plü l'IVA dl 21%):

Dać/ji te internet: 0,45 € a megabyte (MB) (cumpedè a kilobyte)

Cherdè sö: 0,24 €/minut

Respogne: 0,07 €/minut

Menè n sms: 0,08 €